

Anna CIEŚLIK

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Kierunek: Pedagogika

Specjalność: Pedagogika pracy z zarządzaniem zasobami ludzkimi (2013–2015)

Promotor: **dr Renata TOMASZEWSKA-LIPIEC**

Sytuacja zawodowa matek na kujawsko-pomorskim rynku pracy

A career situation of mothers on the labour market in Pomeranian and Kujawy region

Słowa kluczowe: macierzyństwo, rynek pracy, polityka społeczna.

Key words: maternity, labour market, social policy.

Abstract: The aim of the research of this study was to describe the employment situation of mothers at the labor market in kujawsko-pomorskie.

Wprowadzenie: Inspiracją dla badań autorki było zagadnienie łączenia roli zawodowej z rolą macierzyńską współczesnych kobiet, które jest efektem zmian cywilizacyjnych, zwłaszcza kulturowych związanych z przeobrażeniami ról społecznych.

Ramy teoretyczne. Strukturę przeprowadzonej analizy teoretycznej wyznacza pięć zasadniczych zagadnień, wokół których skupiła się refleksja Autorki, a które wpisują się w teorię rozwoju zawodowego oraz teorię ról społecznych:

1. Rola macierzyństwa w życiu kobiety.
2. Wsparcie społeczne dla kobiet umożliwiające łączenie obowiązków rodzinnych z zawodowymi.
3. Sytuacja kobiet na polskim rynku pracy.
4. Sytuacja zawodowa kobiet w krajach europejskich.
5. Realia funkcjonowania matek w kontekście pracy zawodowej.

Założenia metodologiczne. Za główny problem badawczy przyjęto pytanie: *Jak kobiety aktywne zawodowo, które realizują się w roli rodzicielskiej, oceniają swoją sytuację zawodową na kujawsko-pomorskim rynku pracy?*

Sformułowano również siedem problemów szczegółowych wraz z hipotezami badawczymi.

W badaniach wykorzystano metody: *krytycznej analizy literatury, analizy dokumentów formalnoprawnych, sondażu diagnostycznego (technika ankiety i wywiadu), elementy metody statystycznej.*

Za zmienne niezależne przyjęto *rynek pracy* oraz *cechy socjodemograficzne kobiet*, natomiast za zmienną zależną *sytuację zawodową* badanych respondentek.

Analiza i interpretacja wyników badań. Populacja badanych składała się ze 100 matek zamieszkujących województwo kujawsko-pomorskie, które pozostawały aktywne zawodowo w okresie ciąży. Wyniki badań wskazują, iż to *rodzina* stanowi najwyższą wartość w życiu respondentek (średnia 9,0), z kolei *praca* zajęła pozycję czwartą (8,11) za zdrowiem (6,52) i miłością (5,92).

Macierzyństwo pełni w życiu pracujących zawodowo matek bardzo ważną (58,0%) i ważną rolę (35,0%). *Motywami skłaniającymi kobiety w ciąży do pozostawania aktywnymi zawodowo* w tym okresie były głównie: dobry stan zdrowia (64,0%) i potrzeba kontaktów społecznych (37,0%). Sytuacja zawodowa matek w okresie ciąży była ich zdaniem taka sama (49,0%) lub porównywalna (28,0%) do sytuacji zawodowej sprzed okresu ciąży.

Badane w dużym stopniu godziły obowiązki zawodowe z rodzinnymi (65,5%). Bycie aktywną zawodowo matką skutkuje jednak: brakiem czasu dla siebie samej (67,0%), a także gorszą kondycją fizyczną i psychiczną, zmęczeniem oraz dekoncentracją (56,0%).

Większość hipotez postawionych na potrzeby pracy magisterskiej zyskała potwierdzenie. Autorka myliła się jednak w kwestii oceny sytuacji w okresie ciąży. Zakładała bowiem, że respondentki uznają ją za gorszą niż przed okresem poczęcia potomstwa. Jedna z respondentek podsumowała przeprowadzony z nią wywiad słowami *Bo ja jestem kobieta pracująca, żadnej pracy się nie boję*. Z badań własnych wynika, iż kobiety stanowią tę grupę społeczną, która pomyślnie realizuje przypisywaną im mnogość ról; cechuje się umiejętnością zarządzania czasem i determinacją, a więc tymi cechami, na które zapotrzebowanie zgłaszają pracodawcy.

Podsumowanie. Problematyka podjęta przez autorkę spotkała się z entuzjazmem i zainteresowaniem badanych kobiet. Z przeprowadzonych analiz własnych wynika, iż aktywne zawodowo kobiety, które posiadają potomstwo, charakteryzują się wysokimi kompetencjami organizacyjnymi, choć łączenie obowiązków zawodowych z rodzinnymi wymaga od nich bardzo dużego zaangażowania i wiąże się z wielkim wysiłkiem z ich strony.

Bibliografia

1. Bednarczyk H., Koprowska D., Kupidura T., Symela K., Woźniak I., (2014), *Opracowanie standardów kompetencji zawodowych*, Radom, ITeE – PIB.
2. Balcerzak-Paradowska B. (red.), (2013), *Praca i polityka społeczna. Współczesne tendencje i wyzwania*, Warszawa: IPiSS.
3. Gabryszak R., Magierek D. (red.), (2011), *Europejska polityka społeczna*, Warszawa: Difin.
4. Geske Dijkstra A., Plantega J. (red.), (2003), *Ekonomia i płeć: [pozycja zawodowa kobiet w Unii Europejskiej]*, Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
5. Giddens A., (2012), *Socjologia*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Kotowska I.E. (red.), (2014), *Rynek pracy i wykluczenie społeczne w kontekście percepcji Polaków – diagnoza społeczna 2013: raport tematyczny*, Warszawa: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.
7. Szlendak T. (2010), *Socjologia rodziny: ewolucja, historia, zróżnicowanie*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.